

Luento Laurin koulussa Gadolininpäivän vietto laajeni Mynämäkeen

□ Sari Honkasalo

Turun yliopistolla lauantaina vietetty Gadolininpäivä laajeni useiden tahojen yhteistyöllä myös Mynämäkeen, jossa pidettiin perjantaina Laurin yläkoulussa luentotilaisuus. Turun yliopiston kemian laitoksen johtaja **Juha-Pekka Salminen** kertoi millaisia ratkaisuja kasvien kemiasta voidaan löytää ympäristöongelmiin, ja neljännen vuoden opiskelija **Marianna Manninen** puolestaan kertoi kemian opiskelusta.

Gadolininpäivänä juhlitetaan Mynämäen Sunilassa viimeiset vuotensa eläneen kemisti **Johan Gadolinin** (5.6.1760–15.8.1852) muistoa. Gadolinin uran arvostetuin saavutus oli uuden alkuaineen löytäminen.

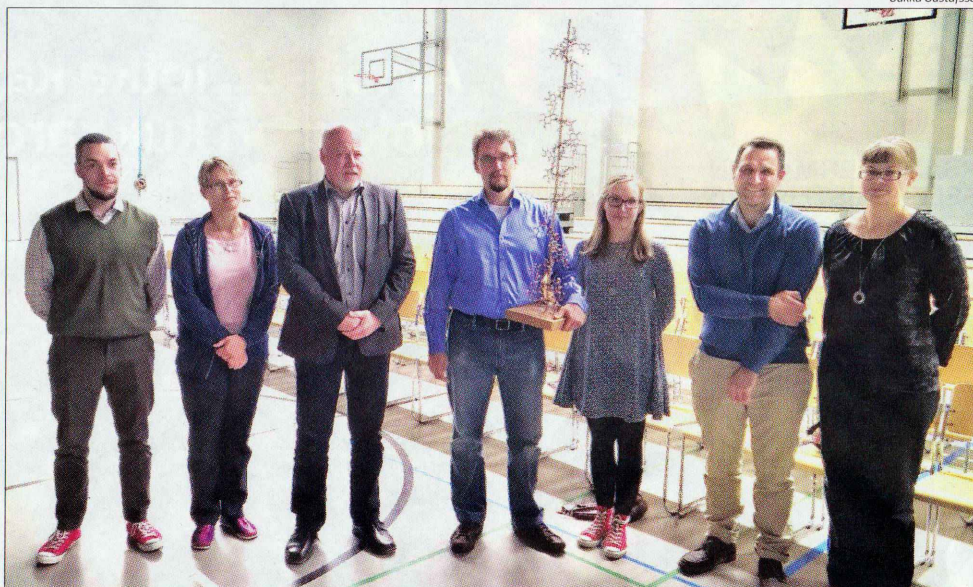
Yhteistyön laajentaminen Mynämäkeen sai alkunsa Mynämäen Rotaryklubin aloitteesta ja toteutettiin yhteistyössä Wirmo-Seuran ja kunnan sivistystoimen sekä

Turun yliopiston kemian laitoksen ja turkulaisien kemistikerhojen kanssa.

Rotarien presidentti **Jukka Gustafsson** kertoo klubilla alkaneen monivuotisen projektin, jonka tavoitteena on kemian opintojen ja kemiaan liittyvien työmahdollisuuksien tunnettuuden lisääminen.

–Nyt saavutettiin yksi etappi, ja tavoitteena on, että tästä Gadolininpäivän laajennuksesta tulee jokavuotinen. Ajatuksena on myös toteuttaa lisätapahtumia.

Rotaryklubi tulee kannustamaan opiskelijoita enemmän myös jakamalla stipendejä, tuomalla kouluihin muun muassa kemiantutkimuksen ja teollisuuden ammattilaisia kertomaan kemistin käytännön työstä sekä järjestämällä myös kansainvälisiä yhteyksiä.

Viikonloppuna Turussa pidetty Gadolininpäivä laajeni myös Mynämäkeen. Kuvassa perjantain luentotilaisuudessa Anu Tuominen Turun kemistikerhosta (oik.), Mynämäen lukion rehtori Pekka Leino, kemian opiskelija Marianna Manninen, Turun yliopiston kemian laitoksen johtaja Juha-Pekka Salminen, Laurin koulun rehtori Heikki Mäkisalo sekä Laurin koulun opettajat Sanna Levanen ja Mikko Laine.

Mynämäen kunta on suhtautunut asiaan myönteisesti.

–Kouluilla on paljon liikuntahankkeita ja taide- ja taitoaineiden kerhoja, joten on tärkeää olla muutakin. Sekä Laurin yläkoululla että lukiossa alkavatkin nyt kemiankerhot, kertoo kasvatus- ja sivistysjohtaja **Laura Päiviö-Häkämies**, ja toteaa aikanaan itsekin käyneensä lukion kemiankerhossa.

Wirmo-Seuran puheenjohtaja **Marja Virpi** kertoo myös kotiseutuyhdistyksen olevan mielellään mukana toiminnassa, joka vahvistaa kemian osaamista ja lisää kiinnostusta alaan.

Laurin yläkoulun luennolla oppilaat saivat tuulahduksen tiedemaailmasta, ja esimerkkejä siitä, mitä yliopiston

luonnonyhdistekemian tutkimusryhmä tutkii, ja millaisissa käytännön asioissa tutkimusten tuloksia voidaan hyödyntää.

Yliopistolla muun muassa selvitetään sitä, voidaanko luonnonkasvien tuottamista yhdisteistä löytää ei-syntetisiä loislääkkeitä lampaille ja lehmille, koska nykyiset syntetiset lääkkeet ovat menettämässä tehoaan. Tämän vuoksi annoskokoja kasvatetaan, jolloin syntyy riski lääkejäämien siirtymisestä ympäristöön.

Professori **Juha-Pekka Salminen** kertoi yliopistolla kehitetyistä analyysimenetelmistä, joiden avulla kasvukunnasta voidaan etsiä parhaita lajeja tai yhdisteitä, joiden ominaisuudet sopivat esimerkiksi loislääkkeeksi tai

vähentämään märehittäjien tuottamia metaanipäästöjä.

–Voimme tulosten perusteella esimerkiksi opastaa rehufirmaa, mihin kannattaa keskittyä, jos kasvien molekyylejä haluaa hyödyntää. Tai voimme kertoa kasvinjalostajille, mihin suuntaan kasveja pitäisi jalostaa, Salminen kertoi esimerkkeinä.

Neljättä vuotta Turun yliopistossa kemian opiskelija **Marianna Manninen** kertoi kokeellisuuden innostaneen opiskelemaan kemian. Esimerkkinä hän muisteli koulussa tehdyistä laboratoriokokeista norsun hampastahnaa, joka oli tuttu myös osalle Laurin koululaisista.

–Hauskaa minusta oli myös se, että yksinkertaisilla kaavoilla pystyi esittämään

monimutkaisia luonnontapahtumia.

Manninen kertoo päässeensä useampaankin yliopistoon, mutta valitsi Turun yliopiston.

–Opiskelupaikkaa valitessa kannattaa ensin tutustua, millaista tutkimusta missäkin tehdään, kertoi Manninen, joka itse suuntautuu opettajaksi.

Turun yliopistolla lauantaina pidetyn kaikille avoimen Gadolininpäivän ja Turun kemistikerhon 70-vuotisjuhlaselminaarin teemana oli Hyvinvointia luonnonyhdisteistä. Luennoilla kuultiin vilivihanneksista ruokavalion täydentäjinä ja luonnonaineiden käytöstä lääkkeissä sekä kuultiin mitä uutta tietoa vanhoista yrttikasveista on saatu kemian avulla.

Jukka Gustafsson